Life in the UK 2025

Cymru

Ipsos

collective wellbeing Carnegie UK

Mynegai Bywyd yn y DU

Mae mynegai llesiant Bywyd yn y DU Carnegie UK yn mesur llesiant cyfunol ar draws y DU. Mae'n seiliedig ar beth mae pobl yng Nghymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon yn ei ddweud wrthym am eu bywydau.

Pwrpas y mynegai hwn yw cynorthwyo llywodraethau a'r rhai eraill sy'n gwneud penderfyniadau ar draws y DU i ganolbwyntio eu sylw ar y pethau sy'n wirioneddol bwysig i bobl ac i'n helpu i ddeall a ydym yn byw'n well neu'n waeth dros amser. Bydd y mynegai hefyd yn helpu i nodi lle mae cynnydd yn cael ei wneud a'r meysydd yn ein bywydau lle mae angen ymyrraeth polisi.

- Casglwyd y dystiolaeth ar gyfer mynegai 2025 drwy arolwg 26 cwestiwn o 7,106 o ymatebwyr ledled y DU, gan ddefnyddio **Ipsos' KnowledgePanel**, panel arolwg tebygolrwydd ar hap gan ddethol ar sail sampl ar hap o aelwydydd y DU. Roedd 686 o'r ymatebwyr yn byw yng Nghymru. Gwnaed y gwaith maes rhwng 8 ac 14 Mai 2025.
- Mae'r cwestiynau wedi'u categoreiddio'n bedwar maes i fesur llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a democrataidd pobl. Mae cyfartaledd y sgorau hyn yn arwain at y sgôr llesiant cyffredinol.
- Mae'r sgôr mynegai llesiant cyfunol cyffredinol a'r sgorau meysydd llesiant â gwerth rhwng 0 a 100. Dylid nodi bod y sgorau mynegai hwn yn sgorau deilliedig ac nid canrannau.
- Cafodd y sgorau llesiant cyfunol, y sgorau meysydd a'r cwestiynau unigol eu dadansoddi i gymharu agweddau ar fywyd ar gyfer gwahanol grwpiau o bobl a gwahanol rannau o'r DU.
- Defnyddiwyd dadansoddiad atchweliad i helpu i ddeall pa nodweddion demograffig sydd fwyaf cysylltiedig â llesiant cyfunol yn gyffrdinol ac â llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a democrataidd yn benodol. Rydym wedi defnyddio'r dadansoddiad hwn i strwythuro'r drafodaeth o nodweddion demograffig yn effeithio ar lesiant drwy gydol yr adroddiad hwn.
- Drwy gydol yr adroddiad mae Ffigurau sydd â seren (*) wrth eu hochr yn newidiadau ystadegol arwyddocaol, wedi'u profi i 95% sy'n golygu y gallwn fod â lefel uchel o hyder bod y rhain yn cynrychioli newidiadau ystyrlon dros amser neu wahaniaethau rhwng grwpiau o bobl.

Mae llawer o newidiadau wedi digwydd yn y byd ers i ni wneud y gwaith maes diwethaf ym mis Mai 2024. O sylw arbennig i fynegai 2025, cynhaliwyd y gwaith maes yn yr wythnos yn dilyn etholiadau lleol mewn 24 o ardaloedd cynghorau yn Lloegr a chwe etholiad maerol. Er nad oedd un o'r etholiadau hyn yng Nghymru, roedd llawer o sylw yn y cyfryngau ac ymwybyddiaeth o'r etholiadau hyn ar draws y DU gyfan. Dyma hefyd mynegai cyntaf Bywyd yn y DU ers i Lafur ennill etholiad cyffredinol y DU yn 2024 a ffurfio'r llywodraeth Lafur gyntaf ers 14 mlynedd.

Mae Carnegie UK wedi bod yn gweithio gydag asiantaeth ymchwil gymdeithasol arweiniol Ipsos ers dechrau Bywyd yn y DU, ac mae Ipsos yn cynnal y gwaith maes ac yn dadansoddi'r arolwg. Mae rhagor o wybodaeth am y fethodoleg a ddefnyddiwyd i greu'r mynegai a'r adroddiad technegol llawn ar gael yma. Mae Carnegie UK wedi ymrwymo i ddilyn egwyddorion y **Cod Ymarfer ar gyfer Ystadegau** wrth gynhyrchu ein mynegai Bywyd yn y DU. Rydym yn amlinellu sut rydym yn cadw at yr egwyddorion hyn yn ein **Datganiad Gwirfoddol o Gydymffurfiaeth**.

Mae Carnegie UK yn gweithio i roi llesiant wrth wraidd gwneud penderfyniadau. Mae'r adroddiad hwn yn rhoi trosolwg annibynnol ac awdurdodol o lesiant cyfunol yng Nghymru yn 2025. Rydym yn gobeithio y bydd yn cyflwyno'r achos dros fesurau gwell o gynnydd cymdeithasol ac yn amlygu ble mae angen ymyrraeth polisi ar frys.

Contents

Creu Mynegai Bywyd yn y DU 4

Llesiant cyfunol yng Nghymru 2025 5

Llesiant cymdeithasol yng Nghymru 2025 8

Llesiant economaidd yng Nghymru 2025 12

Llesiant amgylcheddol yng Nghymru 2025 16

Llesiant democrataidd yng Nghymru 2025 20

Llesiant cyfunol: trosolwg o'r ystadegau arwyddocaol 24

Tabl crynodeb o sgorau meysydd yn ôl nodweddion demograffig allweddol 27

Cyflwyniad: Bywyd yn y DU - Cymru 2025

Yn Carnegie UK, rydym yn falch iawn o gyflwyno trydydd rhifyn ein Mynegai Bywyd yn y DU - Cymru, rhaglen ymchwil nodedig yr ydym bellach wedi ymrwymo i'w chyflawni tan o leiaf 2030

Yn 2025 gwelwn fod sgôr lles cyfunol Cymru heb newid ers 2023, sef **62 allan o 100**, ac mae'n dangos parhad o'r diffyg symudiad a welsom yn 2024. Ar **74**, mae lles cymdeithasol pobl yng Nghymru yn parhau'n uwch nag yn y DU gyfan ond nid yw wedi gweld unrhyw welliannau ers i Life in the UK ddechrau adrodd yn 2023. Nid yw sgôr lles economaidd eleni o 71 yn ystadegol arwyddocaol uwch na blynyddoedd blaenorol.

Mae'r sgôr llesiant amgylcheddol ar gyfer Cymru yn unol â'r blynyddoedd blaenorol yn **65** - eto, er bod hyn yn well na'r DU gyfan, mae hyn wedi aros yr un peth dros 3 blynedd y mynegai hwn.

Nid oes newid sylweddol o ran llesiant democrataidd chwaith, sy'n **38**, ac mae llesiant democrataidd pobl yng Nghymru bellach yn fwy tebygol o fod yn is na chyfartaledd y DU.

Er na fu unrhyw ddirywiad ystadegol arwyddocaol mewn unrhyw sgôr llesiant yng Nghymru, ni fu unrhyw welliannau chwaith, yn wahanol i'r DU gyfan lle mae llesiant democrataidd wedi gwella ers 2024, ac mae llesiant economaidd wedi gwella ers 2023.

Ein nod yn Carnegie UK yw sicrhau bod gan bawb yn y DU ac Iwerddon yr hyn sydd ei angen arnynt i fyw'n dda gyda'i gilydd yn awr ac yn y dyfodol. Mae Cymru mewn sefyllfa unigryw i ddangos y gall ymagwedd hirdymor sy'n canolbwyntio ar y dyfodol at wneud penderfyniadau ddod â manteision heddiw ac yn y blynyddoedd i ddod.

Rydym yn gobeithio bod yr adroddiad hwn yn mynd i'r afael â sicrhau bod gan y rhai sydd â'r pŵer i newid pethau, o'r rhai lleol i'r rhai cenedlaethol, y mewnwelediad sydd ei angen arnynt i roi llesiant wrth wraidd y broses o wneud penderfyniadau a chyflawni polisïau uchelgeisiol sy'n gwella bywydau pobl yn ystyrlon yn awr ac yn y dyfodol.

Sarah Davidson
Prif Swyddog Gweithredol, Carnegie UK

Llesiant cyfunol yng Nghymru 2025

Bellach yn ei thrydedd flwyddyn, mae Life in the UK yn dechrau cynnig stori hirdymor o sut beth yw bywyd i bobl yn y DU ac ym mhob un o'i awdurdodaethau datganoledig. Yng Nghymru, mae arwyddion o obaith ar draws sawl maes, er bod anghydraddoldebau eang yn parhau.

Trosolwg o'r sgorau

Y sgôr gyffredinol ar gyfer llesiant cyfunol yng Nghymru yn 2025 yw **62** allan o 100 posibl. Mae hyn yr un peth ag yn 2024 a 2023. Er bod amrywiadau bach wedi bod mewn sgoriau lefel y parth, nid yw'r newidiadau hyn yn wahanol yn ystadegol arwyddocaol o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol.

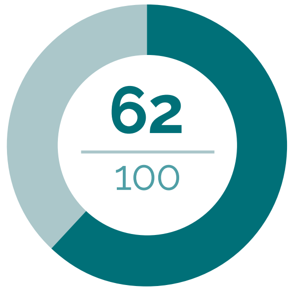

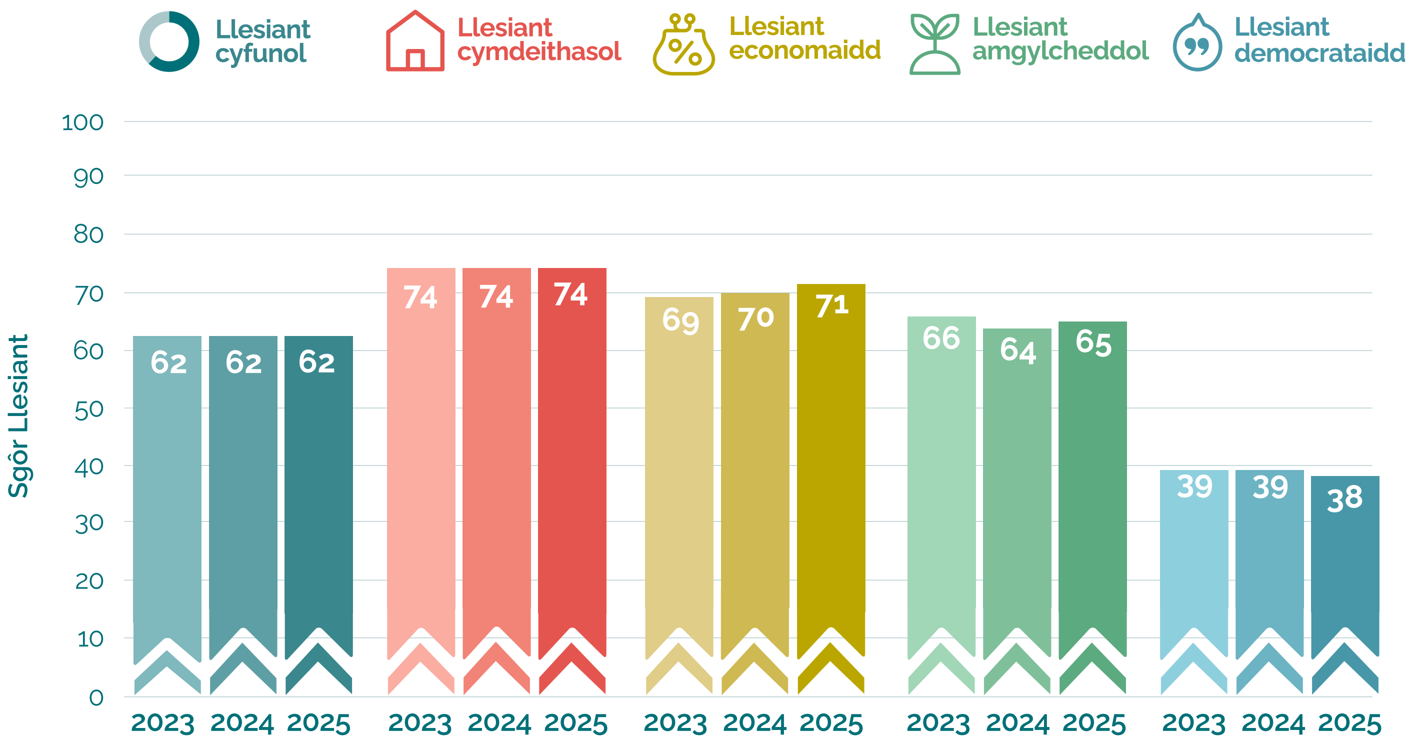

Deall beth sy'n dylanwadu ar lesiant cyfunol

Mae'r sgôr gyfunol ar gyfer pobl yng Nghymru yr un peth eto: nid oes gwelliant na dirywiad wedi bod ers i Life in the UK gael ei adrodd gyntaf yn 2023

Mae'r ffactorau sy'n gysylltiedig â bylchau arbennig o eang mewn llesiant cyfunol yn adlewyrchu'r rhai a welwyd yn y blynyddoedd blaenorol.

Yn 2025, mae'r tri ffactor canlynol yn arbennig o arwyddocaol wrth ragweld sgôr llesiant cyfunol is neu uwch:

- **Mae bod yn anabl yn gysylltiedig yn gryf â llesiant cyfunol is**: Mae gan bobl anabl sgôr llesiant cyfunol o **55**, 10 pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai heb anabledd.
- **Wrth i amddifadedd ardal waethygu, mae llesiant cyfunol yn lleihau**: Mae gan bobl sy'n byw yn yr ardaloedd lleiaf difreintiedig sgôr llesiant cyfunol o **67**, 13 pwynt uwch na'r sgôr ar gyfer y rhai sy'n byw yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig.
- **Mae cael incwm aelwyd o lai na £26,000 y flwyddyn yn lleihau llesiant cyfunol:** Mae gan bobl sydd ag incwm aelwyd o lai na £26,000 sgôr llesiant cyfunol o **56**, wyth pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai sydd ag incwm aelwyd rhwng £26,000 a £51,999. Mae gan y rhai sydd ag incwm aelwyd o £52,000 neu fwy sgôr llesiant cyfunol o 66.

Roedd anabledd ac incwm yn rhagfynegyddion allweddol o lesiant ar y cyd yn 2024. Eleni, mae byw yn yr ardaloedd lleiaf difreintiedig hefyd yn cael effaith nodedig.

Fodd bynnag, yn 2025 mae rhai ffactorau'n cael llai o effaith ar lesiant unigolyn nag a welwyd o'r blaen, gan gynnwys oedran ac a yw rywun yn byw mewn ardal wledig neu drefol. Nid yw'r ddau ffactor bellach yn rhagfynegyddion sgôr llesiant rhywun yn ôl ein data.

Llesiant cymdeithasol yng Nghymru 2025

Mae gan bob un ohonom y gefnogaeth a'r gwasanaethau sydd eu hangen arnom i ffynnu

74

100

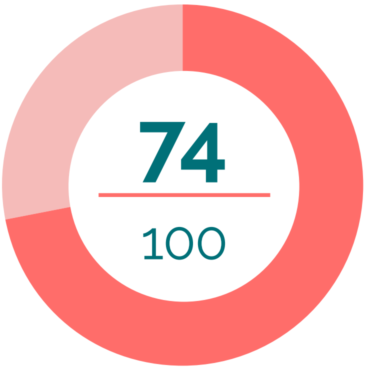

Mae gan Gymru sgôr o 74 allan o 100 pobl ar gyfer llesiant cymdeithasol.

Mae llesiant cymdeithasol yn ymwneud â phawb yn gallu cyflawni eu potensial a chyfrannu at gymdeithas oherwydd bod eu hanghenion sylfaenol wedi'u diwallu. Mae ein hanghenion sylfaenol yn cynnwys cael mynediad at ofal iechyd a chymdeithasol, addysg, tai, trafnidiaeth, digidol a gofal plant.

Er mwyn nodi tueddiadau o ran llesiant cymdeithasol ar draws y DU, gwnaethom ofyn cwestiynau am fynediad at wasanaethau cyhoeddus, perthnasoedd cymunedol, diogelwch a chydlyniant cymunedol, ac iechyd ac iechyd meddwl hunangofnodedig.

Y bobl fwyaf tebygol o fod â sgorau llesiant cymdeithasol **uchel** yng Nghymru yn 2025 yw: ❯

- Pobl dros 55 oed sydd â sgôr llesiant cymdeithasol o **78**. Mae hyn wyth pwynt yn uwch na'r sgôr ar gyfer y rhai rhwng 16 a 34 oed.[1]
- Pobl ag incwm aelwyd rhwng £26,000 a £51,999, eu sgôr llesiant cymdeithasol yw **77**. Mae hyn nawr pwynt yn uwch na'r sgôr ar gyfer y rhai sydd ag incwm aelwyd o lai na £26,000.
- Dynion, sydd â sgôr llesiant cymdeithasol o ***76***. Mae hyn tri phwynt yn uwch na'r sgôr ar gyfer menywod.

Mewn cyferbyniad, y bobl sy'n debygol o gael sgoriau lles cymdeithasol **isel** yng Nghymru yn 2025 yw: ❯

- Pobl anabl, sydd â sgôr llesiant cymdeithasol o 63. Mae hyn 16 pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai sydd heb anabledd.
- Pobl sy'n rhentu gan landlord preifat, sydd â sgôr llesiant cymdeithasol o 69. Mae hyn naw pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer perchnogion tai.[2]

[1] Roedd y maint sylfaen ar gyfer pobl 16 i 34 oed yn llai nag ar gyfer grwpiau eraill, sef 68 o bobl, felly dylid trin y canfyddiadau'n ofalus.

[2] Roedd maint sylfaenol tenantiaid preifat yn llai nag ar gyfer grwpiau eraill, sef 64 o bobl, felly dylid trin y canfyddiadau'n ofalus.

Anabledd, oedran a deiliadaeth sy'n cael yr effeithiau mwyaf ar lesiant cymdeithasol yng Nghymru

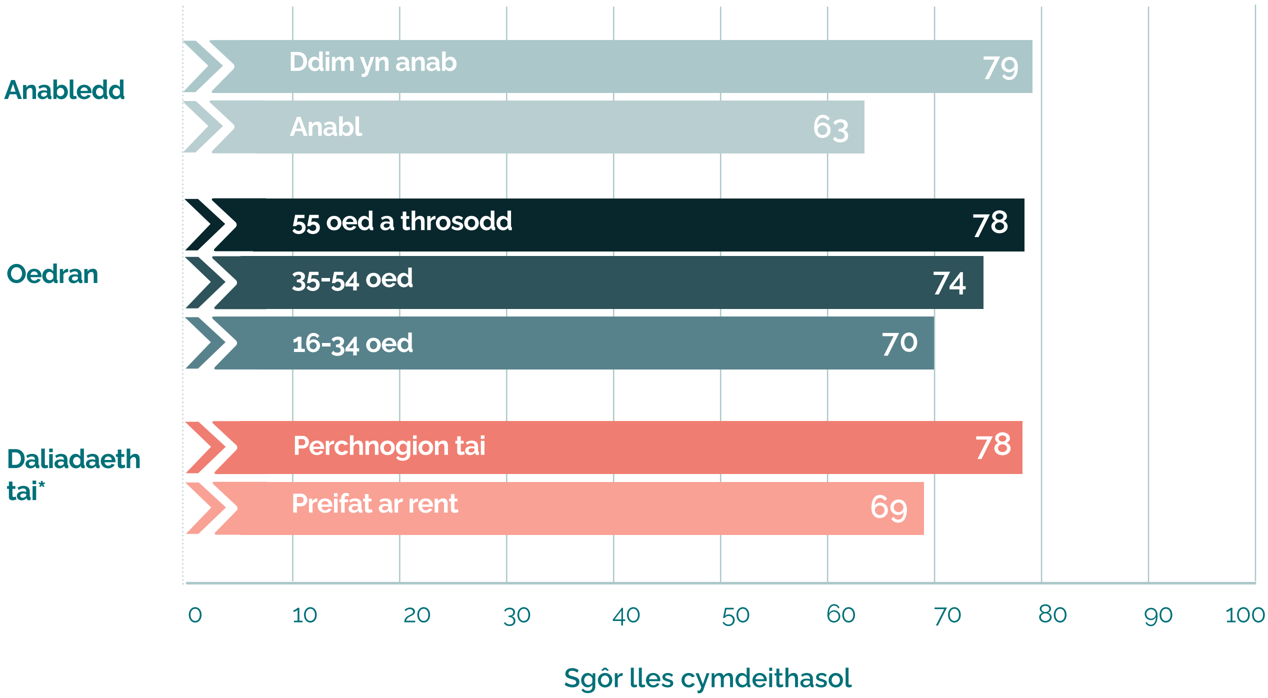

Llesiant cymdeithasol - ystadegau arwyddocaol

Mae llesiant cymdeithasol yng Nghymru yn uwch na chyfartaledd y DU ond mae'n parhau i aros yr un peth.

- Mae **77%** o bobl yn teimlo'n ddiogel yn cerdded ar eu pennau eu hunain yn eu cymdogaeth leol ar ôl iddi nosi, sy'n uwch na chyfartaledd y DU o 71%.
- Mae **38%** o bobl wedi profi gwahaniaethu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, chwe phwynt canran yn is na chyfartaledd y DU.
- Mae **32%** o bobl yn ei chael hi'n anodd cael mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus i gyrraedd eu cyrchfannau, sy'n sylweddol uwch na chyfartaledd y DU o 19%.

* Roedd maint sylfaenol rhentwyr cymdeithasol yn isel iawn sef 42 felly maent wedi'u hepgor.

Crynodeb

Mae llesiant cymdeithasol pobl yng Nghymru wedi aros yr un peth ar draws tair blynedd Bywyd yn y DU hyd yma, ac mae'n parhau i fod yn uwch na chyfartaledd y DU.

Er nad yw lles cymdeithasol pobl yng Nghymru wedi newid er gwell nac er gwaeth, mae rhai grwpiau o bobl yn wynebu sgoriau gwaeth nag yn y blynyddoedd blaenorol. Mae bod yn anabl a bod yn denant preifat yn parhau i gael effaith negyddol gref ar sgoriau lles cymdeithasol, tra bod ennill dros £26,000 yn gysylltiedig â lles cymdeithasol uwch. Mae dynion yng Nghymru hefyd bellach yn llawer mwy tebygol o gael sgôr lles cymdeithasol uwch na menywod.

Er bod rhai agweddau ar lesiant cymdeithasol yn well i bobl yng Nghymru na chyfartaledd y DU, mae pobl yng Nghymru yn llawer mwy tebygol o'i chael hi'n anodd defnyddio trafnidiaeth gyhoeddus i gyrraedd lle mae angen iddynt fynd: mae bron un o bob tri (32%) yn dweud bod hyn yn anodd.

Yn y DU gyfan, roedd pobl yn fwy tebygol o ddweud bod eu hiechyd cyffredinol yn dda yn 2025, ond nid yw hyn yn wir yng Nghymru. Yn yr un modd, er bod nifer y bobl yng Nghymru sy'n teimlo bod ganddynt iechyd meddwl da wedi gwella yn y DU gyfan, ni welwyd hyn yng Nghymru. Er bod pobl yn y DU gyfan yn fwy tebygol o ddioddef gwahaniaethu yn 2025 nag yn 2024, nid yw hyn wedi'i adlewyrchu yng Nghymru. Fodd bynnag, roedd bron dau o bob pump (38%) o bobl yng Nghymru yn dal i ddioddef gwahaniaethu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf.

Llesiant economaidd yng Nghymru 2025

Mae gan bob un ohonom safon foddhaol o fyw.

71

100

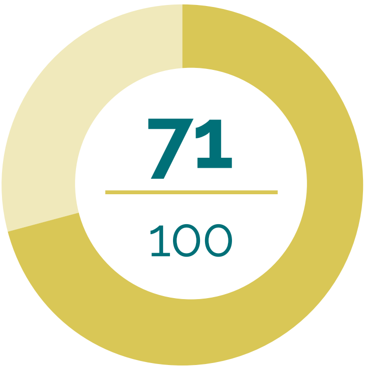

Mae gan Gymru sgôr o 71 allan o 100 posibl ar gyfer Llesiant economaidd.

Ystyr llesiant economaidd yw bod gan bawb isafswm safon byw'n ddigonol a gallant ddelio â thaliadau annisgwyl. Mae hyn yn cynnwys incwm gweddol, cyfleoedd gwaith a sgiliau yn ogystal â sicrhau bod agweddau hanfodol ar fywyd yn fforddiadwy a bod gan aelwydydd wytnwch ariannol.

Er mwyn pennu tueddiadau o ran llesiant economaidd ar draws y DU, gwnaethom ofyn cwestiynau am sgiliau a'r swyddi sydd ar gael, a fforddiadwyedd eitemau hanfodol fel bwyd a thanwydd.

Y bobl fwyaf tebygol o brofi llesiant economaidd **uchel** yng Nghymru 2025 yw: ❯

- Pobl ag incwm aelwyd blynyddol o £52,000 i £99,999, sydd â sgôr llesiant economaidd o **79**. Mae hyn 18 pwynt yn uwch na'r rhai sydd ag incwm aelwyd o lai na £26,000. Mae gan y rhai sydd ag incwm aelwyd blynyddol o rhwng £26,000 a £51,999 sgôr llesiant economaidd o 73.

Mewn cyferbyniad, y bobl sydd fwyaf tebygol o brofi lles economaidd **isel** yng Nghymru yn 2025 yw: ❯

- Pobl anabl, sydd â sgôr llesiant economaidd o **60**. Mae hyn 15 pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai sydd heb anabledd.
- Pobl rhwng 35 a 54, sydd â sgôr llesiant economaidd o **68**. Mae hyn chwe phwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai sy'n 55 oed neu'n hŷn.

Anabledd, incwm, ac oedran sy'n cael yr effeithiau mwyaf ar lesiant economaidd yng Nghymru

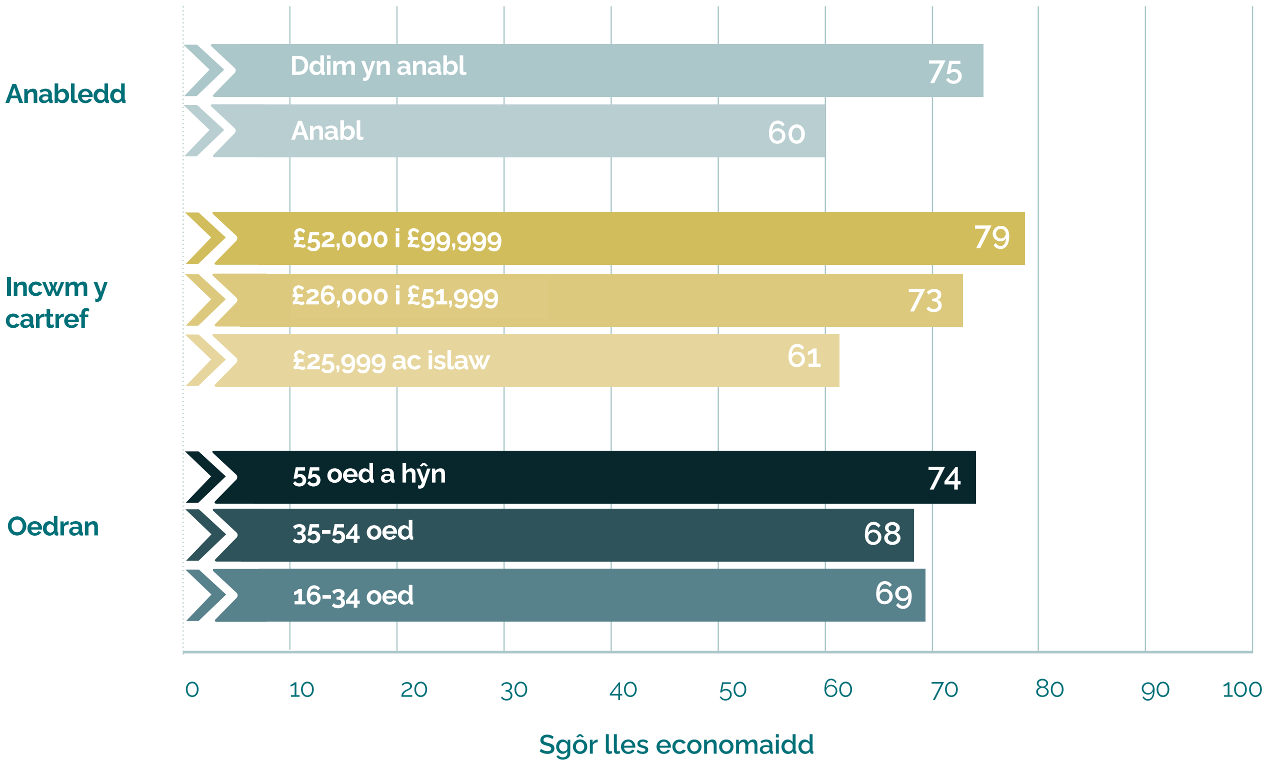

Llesiant economaidd - ystadegau arwyddocaol

Mae llesiant economaidd wedi aros yr un peth yng Nghymru ers 2023, er gwaethaf gwelliannau mewn rhannau eraill o'r DU.

- Gall **79%** o bobl fforddio cadw eu cartref yn ddigon cynnes, gan gynnwys dros fisoedd y gaeaf, yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Gall **65%** o bobl fforddio talu cost angenrheidiol ond annisgwyl o £850, yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Mae **38%** o bobl yn anfodlon ar nifer y cyfleoedd gwaith sydd ar gael yn eu hardal leol. Mae hyn yn sylweddol uwch na chyfartaledd y DU o 32%.

Crynodeb

Ar y cyfan, mae llesiant economaidd pobl yng Nghymru wedi aros yn sefydlog dros amser.

Yn debyg i weddill y DU, cytunodd ychydig o dan bedwar o bob pump (79%) o bobl y gallent fforddio gwresogi eu cartref i safon ddigonol, gan gynnwys yn ystod y gaeaf, er bod y gwelliant wedi bod yn llai yng Nghymru nag yn y DU yn gyffredinol.

Heblaw am lefelau incwm aelwyd, nid oes yr un grŵp yn amlwg o ran llesiant economaidd gwell na'r cyfartaledd yng Nghymru. Fodd bynnag, mae statws anabledd ac oedran yn cael effaith negyddol ar lesiant economaidd - gan barhau i gadarnhau anghydraddoldebau presennol sy'n gysylltiedig â'r grwpiau hyn o bobl.

Mae arwyddion bach mewn rhai meysydd sy'n awgrymu mwy o gydraddoldeb eleni, ond mae rhai grwpiau'n cael eu gadael ymhellach ar ôl, yn enwedig pobl anabl a phobl o dan 55 oed. Mae mynd i'r afael â'r anghydbwysedd hwn yn hanfodol er mwyn creu Cymru lle mae pawb yn gallu cyrraedd safon byw ofynnol gweddol a chyfleoedd ystyrlon.

Llesiant amgylcheddol yng Nghymru 2025

Mae pob un ohonom yn byw o fewn adnoddau naturiol y blaned.

65

100

Mae gan Gymru sgôr o 65 allan o 100 posibl ar gyfer Llesiant amgylcheddol.

Ystyr llesiant amgylcheddol yw bod gan bawb fynediad at lecynnau gwyrdd a glas, a'n bod ni ar y cyd yn byw yn unol ag adnoddau naturiol y blaned, gan ddiogelu'r amgylchedd ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol.

Er mwyn pennu tueddiadau mewn llesiant amgylcheddol ledled y DU, gwnaethom ofyn cwestiynau am ansawdd a mynediad i barciau lleol, afonydd a mannau gwyrdd a glas eraill, ac am lygredd sŵn, llygredd aer a sbwriel mewn ardaloedd lleol. Gwnaethom hefyd ofyn am lefelau boddhad o ran yr ymdrechion i warchod yr amgylchedd.

Y bobl fwyaf tebygol o brofi llesiant amgylcheddol **uchel** yng Nghymru yn 2025 yw: ❯

- Pobl dros 55 oed sydd â sgôr llesiant amgylcheddol o **69**. Mae hyn wyth pwynt yn uwch na'r sgôr ar gyfer pobl ifanc 16 i 34 oed.

Mewn cyferbyniad, y bobl sydd fwyaf tebygol o brofi lles amgylcheddol **isel** yng Nghymru yn 2025 yw: ❯

- Pobl yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig, sydd â sgôr llesiant amgylcheddol o **54**. Mae hyn 16 pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai yn yr ardaloedd lleiaf difreintiedig.
- Pobl mewn ardaloedd trefol, sydd â sgôr llesiant amgylcheddol o **62**. Mae hyn naw pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai mewn ardaloedd trefol.

Oedran, amddifadedd ardal, a threfoldeb sy'n cael yr effeithiau mwyaf ar lesiant amgylcheddol yng Nghymru

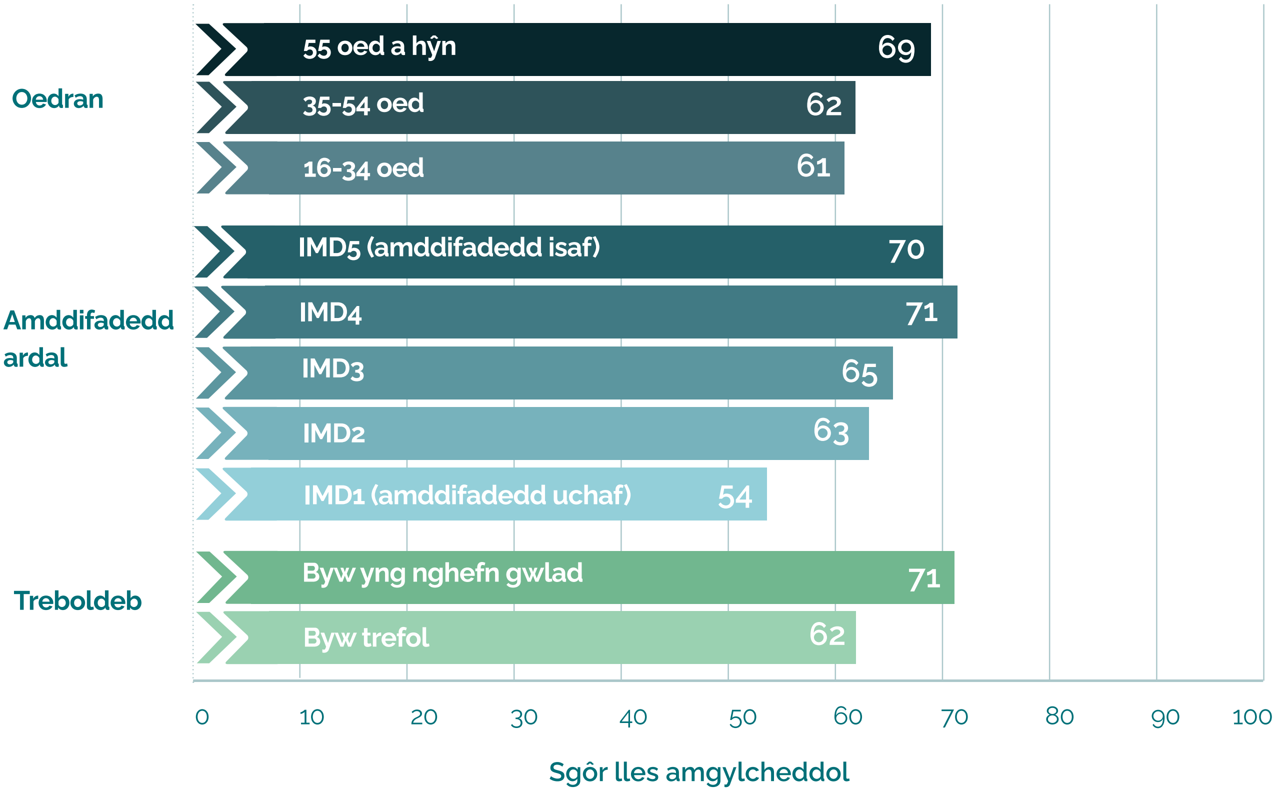

Llesiant amgylcheddol - ystadegau arwyddocaol

Ni fu unrhyw newidiadau mawr i brofiadau pobl o broblemau amgylcheddol lleol, ond roedd pobl yng Nghymru yn llai tebygol nag yn 2024 i fod yn fodlon ag ymdrechion i ddiogelu'r amgylchedd yn y DU.

- Mae **71%** o bobl yn fodlon ag ansawdd eu mannau cyhoeddus, gwyrdd neu agored lleol, yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Roedd gan **57%** broblemau gyda sŵn, saith pwynt canran yn is na chanlyniad cyffredinol y DU.
- Cafodd **47%** broblemau gydag ansawdd aer. Mae hyn yn is nag ar gyfer pobl yn Lloegr ond yn uwch nag ar gyfer pobl yn yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- Mae **23%** o bobl yn hapus gyda'r ymdrechion i ddiogelu'r amgylchedd yn y DU, saith pwynt yn is nag yn 2024.

* Mae mynegeion amddifadedd safonol (IMD) yn fesur o amddifadedd cymharol ar gyfer ardaloedd daearyddol bach, sefydlog yn y DU. Mae IMD yn dosbarthu'r ardaloedd hyn yn bum cwintel yn seiliedig ar anfantais gymharol. Cwintel 1 ('IMD1') yw'r un mwyaf amddifad a chwintel 5 ('IMD5') yw'r un lleiaf amddifad.

Crynodeb

Mae gan bobl yng Nghymru sgôr lles amgylcheddol uwch nag yn y DU yn gyffredinol ac, yn groes i weddill y DU, nid yw nifer y bobl yng Nghymru sy'n profi llygredd sŵn a sbwriel problemus wedi cynyddu ers 2023. Fodd bynnag, mae amgylchiadau pobl yn parhau i gael effaith nodedig ar eu lles amgylcheddol.

Mae lle yn chwarae rhan hanfodol mewn lles amgylcheddol yng Nghymru. Mae byw mewn ardal drefol yn parhau i ragweld sgôr lles amgylcheddol is. Yn ogystal, mae amddifadedd ardal yn cael effaith fawr ar les yr amgylchedd: mae gan y bobl yn yr ardaloedd lleiaf difreintiedig sgôr lles amgylcheddol uwch nag yn 2024 tra bod gan y rhai yn yr ardaloedd mwyaf difreintiedig sgôr dau bwynt yn is nag yn 2024.

Fel mewn blynyddoedd blaenorol, mae bod dros 55 oed yn cael effaith gadarnhaol ar lesiant amgylcheddol. Fodd bynnag, yn gyffredinol nid yw pobl yng Nghymru yn fodlon ar ymdrechion i ddiogelu'r amgylchedd. Yn 2024 roedd 30% o bobl yng Nghymru yn fodlon ar ymdrechion i ddiogelu'r amgylchedd, ond yn 2025 mae hyn wedi gostwng i 23%. Mae hyn yn groes i'r patrwm a welwyd yn y DU gyfan, lle'r oedd llai o bobl yn anfodlon yn gyffredinol yn 2025 nag yn 2024.

Mae'r canfyddiadau hyn yn awgrymu bod pobl yng Nghymru yn credu y dylid gwneud mwy i ddiogelu'r amgylchedd.

Llesiant democrataidd yng Nghymru 2025

Mae gan bob un ohonom lais yn y penderfyniadau sy'n effeithio arnom.

38

100

Mae gan Gymru sgôr o 38 allan o 100 pobl ar gyfer llesiant democrataidd.

Mae llesiant democrataidd yn ymwneud â phawb yn cael llais mewn penderfyniadau a wneir sy'n effeithio arnynt. Mae hyn yn golygu cael arweinwyr lleol a chenedlaethol sy'n cefnogi cyfranogiad, yn meithrin ymddiriedaeth ac yn annog amrywiaeth.

Er mwyn deall llesiant democrataidd yn y DU yn 2025, gwnaethom ofyn cwestiynau am lefelau ymddiriedaeth mewn llywodraeth(au) lleol, rhanbarthol a chenedlaethol, canfyddiadau o allu personol i ddylanwadu ar benderfyniadau, a phrofiadau o wahaniaethu.

Er ei fod yn isel iawn ar gyfer pob grŵp, y bobl sydd fwyaf tebygol o brofi lles democrataidd **isel** yng Nghymru yn 2025 yw: ❯

- Pobl anabl, sydd â sgôr llesiant democrataidd o **33**. Mae hyn saith pwynt yn is na'r sgôr ar gyfer y rhai sydd heb anabledd.

Mae anabledd yn cael effaith sylweddol ar lesiant democrataidd yng Nghymru

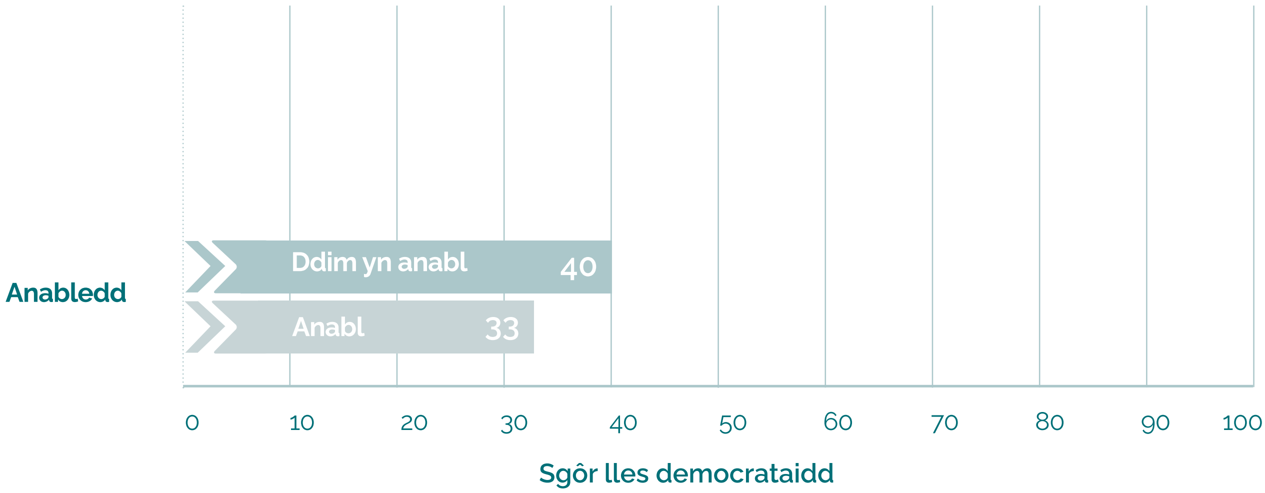

Llesiant democrataidd - ystadegau arwyddocaol

Mae ymddiriedaeth yn Llywodraeth y DU yn sefydlog, ond mae ymddiriedaeth mewn sefydliadau eraill a'r llywodraeth ddatganoledig yn dirywio.

- Mae gan **67%** o bobl ymddiriedaeth isel yn y cyfryngau cymdeithasol, 11 pwynt canran yn is nag 2023, mae gan **45%** ymddiriedaeth isel mewn technoleg fawr, naw pwynt canran yn uwch nag yn 2023.
- Mae gan **53%** o bobl ymddiriedaeth isel yn Llywodraeth y DU. Mae hyn yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol, ond yn uwch na chyfartaledd y DU sef **45%**.
- Mae gan **43%** o bobl ymddiriedaeth isel yn Llywodraeth Cymru, sy'n saith pwynt canran yn uwch nag yn 2023.
- Mae dim ond **6%** o bobl yn teimlo eu bod yn gallu cael dylanwad ar benderfyniadau sy'n effeithio ar y DU, pedwar pwynt canran yn uwch nag yn 2023, tra bod **8%** yn teimlo eu bod yn gallu cael dylanwad ar benderfyniadau sy'n effeithio ar Gymru.

Crynodeb

Nid yw lles democrataidd pobl yng Nghymru wedi newid ers y blynyddoedd blaenorol ac mae'n parhau i fod yn bryder gwirioneddol. Er bod gwelliant wedi bod mewn lles democrataidd yn y DU gyfan, nid yw hyn wedi'i adlewyrchu yng Nghymru.

Yng Nghymru, mae gan bobl lai o ymddiriedaeth yn Llywodraeth y DU na phobl ar draws y DU gyfan. Yn wir, mae'r lefel hon wedi aros yr un fath dros amser tra bod hyn wedi gwella ers y llynedd yn y DU yn gyffredinol. Ymhellach, mae ymddiriedaeth yn y llywodraeth ddatganoledig wedi dirywio: mae pobl yng Nghymru bellach yn fwy tebygol o fod ag ymddiriedaeth isel yn Llywodraeth Cymru ac yn aelodau Senedd Cymru nag yr oeddent yn 2023.

Er bod pobl yng Nghymru ychydig yn fwy tebygol o deimlo y gallant ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio ar y DU nag yn 2023, nid ydynt yn fwy tebygol o deimlo y gallant ddylanwadu ar benderfyniadau sy'n effeithio ar Gymru. Yn ogystal, mae gan fwy nag un o bob person (36%) ymddiriedaeth isel mewn cynghorau lleol, sy'n sylweddol uwch na chanlyniad cyffredinol y DU o 29%.

Mae ein hymchwil yn awgrymu, er bod safbwyntiau tuag at sefydliadau ledled y DU wedi aros yn gymharol sefydlog, bod ymddiriedaeth mewn democratiaeth ddatganoledig yng Nghymru wedi dirywio ar sawl lefel ac mae'n frawychus o isel.

Fel yng ngweddill y DU, mae ymddiriedaeth mewn cwmnïau technoleg mawr a chyfryngau cymdeithasol yn is nag yn y blynyddoedd blaenorol.

Mae llawer o'r ffactorau demograffig sy'n effeithio ar barthau eraill yn cael llai o effaith uniongyrchol ar lesiant democrataidd. Fodd bynnag, mae statws anabledd rhywun, fel mewn sgorau parth llesiant cyfunol eraill, yn cael effaith sylweddol. Mae pobl anabl yn fwy tebygol nau'r rhai nad ydynt yn anabl o fod ag ymddiriedaeth isel yn Llywodraeth Cymru (52%), aelodau'r Senedd (54%), a'u cyngor lleol (46%). Maent hefyd yn teimlo'n llai abl i gael dylanwad ar benderfyniadau sy'n effeithio ar Gymru, y DU a'u hardal leol.

Llesiant cyfunol: trosolwg o'r ystadegau arwyddocaol

Llesiant cymdeithasol - ystadegau arwyddocaol

Mae llesiant cymdeithasol yng Nghymru yn uwch na chyfartaledd y DU ond mae'n parhau i aros yr un peth.

- Mae **77%** o bobl yn teimlo'n ddiogel yn cerdded ar eu pennau eu hunain yn eu cymdogaeth leol ar ôl iddi nosi, sy'n uwch na chyfartaledd y DU o 71%.
- Mae **38%** o bobl wedi profi gwahaniaethu yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, chwe phwynt canran yn is na chyfartaledd y DU.
- Mae **32%** o bobl yn ei chael hi'n anodd cael mynediad at drafnidiaeth gyhoeddus i gyrraedd eu cyrchfannau, sy'n sylweddol uwch na chyfartaledd y DU o 19%.

Llesiant economaidd - ystadegau arwyddocaol

Mae llesiant economaidd wedi aros yr un peth yng Nghymru ers 2023, er gwaethaf gwelliannau mewn rhannau eraill o'r DU.

- Gall **79%** o bobl fforddio cadw eu cartref yn ddigon cynnes, gan gynnwys dros fisoedd y gaeaf, yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Gall **65%** o bobl fforddio talu cost angenrheidiol ond annisgwyl o £850, yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Mae **38%** o bobl yn anfodlon ar nifer y cyfleoedd gwaith sydd ar gael yn eu hardal leol. Mae hyn yn sylweddol uwch na chyfartaledd y DU o 32%.

Llesiant amgylcheddol - ystadegau arwyddocaol

Nid oedd unrhyw newidiadau sylweddol i brofiadau pobl o broblemau amgylcheddol lleol, ond roedd pobl yng Nghymru yn llai tebygol na'r llynedd i fod yn fodlon ag ymdrechion i ddiogelu'r amgylchedd yn y DU.

- Mae **71%** o bobl yn fodlon ag ansawdd eu mannau cyhoeddus, gwyrdd neu agored lleol, yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol.
- Roedd gan **57%** broblemau gyda sŵn, saith pwynt canran yn is na chanlyniad cyffredinol y DU.
- Cafodd **47%** broblemau gydag ansawdd aer. Mae hyn yn is nag ar gyfer pobl yn Lloegr ond yn uwch nag ar gyfer pobl yn yr Alban a Gogledd Iwerddon.
- Mae **23%** o bobl yn hapus gyda'r ymdrechion i ddiogelu'r amgylchedd yn y DU, saith pwynt yn is nag yn 2024.

Llesiant democrataidd - ystadegau arwyddocaol

Mae ymddiriedaeth yn Llywodraeth y DU yn sefydlog, ond mae ymddiriedaeth mewn sefydliadau eraill a'r llywodraeth ddatganoledig yn dirywio.

- Mae gan **67%** ymddiriedaeth isel yn y cyfryngau cymdeithasol, 11 pwynt canran yn uwch nag yn 2023, tra bod **45%** ag ymddiriedaeth isel mewn technoleg fawr, naw pwynt canran yn uwch nag yn 2023.
- Mae gan **53%** o bobl ymddiriedaeth isel yn Llywodraeth y DU. Mae hyn yn debyg i'r blynyddoedd blaenorol, ond yn uwch na chyfartaledd y DU sef 45%.
- Mae gan **43%** o bobl ymddiriedaeth isel yn Llywodraeth Cymru, sy'n saith pwynt canran yn uwch nag yn 2023.
- Mae dim ond **6%** o bobl yn teimlo eu bod yn gallu cael dylanwad ar benderfyniadau sy'n effeithio ar y DU, pedwar pwynt canran yn uwch nag yn 2023, tra bod **8%** yn teimlo eu bod yn gallu cael dylanwad ar benderfyniadau sy'n effeithio ar Gymru.

Llesiant ar y cyd yng Nghymru 2025: Crynodeb sgorio

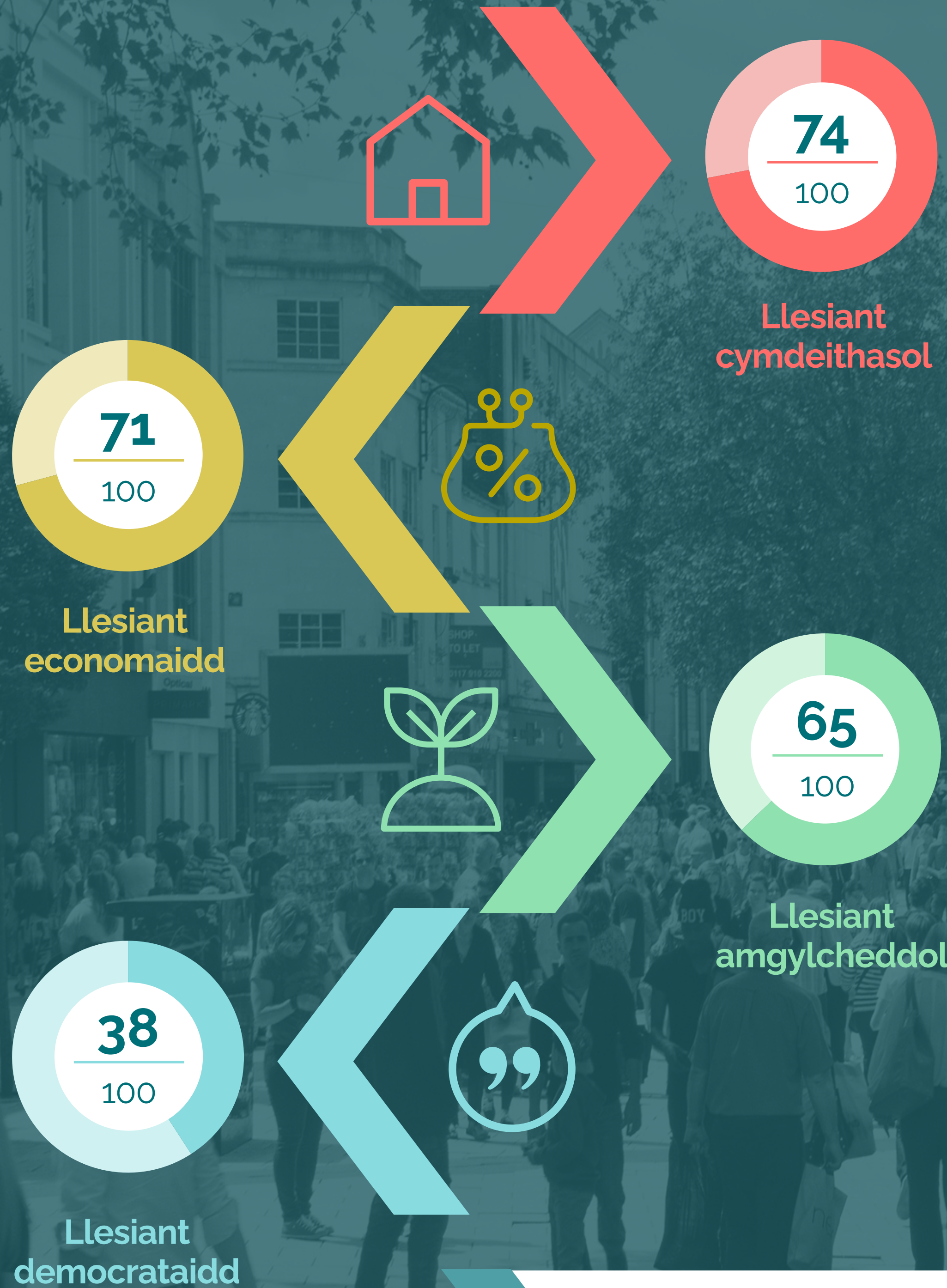

Y sgôr llesiant cyfunol ar gyfer Cymru yn 2025 yw 62 allan o 100 posibl.

Tabl crynodeb o sgorau meysydd yn ôl nodweddion demograffig allweddol

		Llesiant cyfunol	Llesiant cymdeithasol	Llesiant economaidd	Llesiant amgylcheddol	Llesiant democrataidd
		62	**74**	**71**	**65**	**38**
Anabledd	Ddim yn anabl	65	79	75	66	40
	Anabl	55	63	60	61	33
Oedran	16-34 oed	59	70	69	61	38
	35-54 oed	61	74	68	62	39
	55 oed a hŷn	65	78	74	69	39
Incwm aelwyd	£25,999 ac is	56	68	61	58	37
	£26,000 i £51,999	64	77	73	66	38
	£52,000 i £99,999	66	76	79	66	42
Amddifadedd ardal	IMD1(amddifadedd uchaf)	54	67	60	54	35
	IMD2	60	72	68	63	38
	IMD3	63	76	72	65	37
	IMD4	66	78	77	71	39
	IMD5 (amddifadedd isaf)	67	79	78	70	41
Daliadaeth tai*	Preifat ar rent	59	69	63	62	41
	Perchnogion tai	65	78	76	67	39
Rhywed	Menywod	62	73	72	66	39
	Dynion	62	76	71	64	38
Trefoldeb	Byw'n drefol	60	72	69	62	38
	Byw'n wledig	65	78	74	71	39

Sylwer: dim ond y demograffeg hynny sydd â meintiau sylfaen digon mawr a ddangosir uchod.

* Roedd y maint sylfaenol ar gyfer rhentwyr cymdeithasol yn isel iawn sef 42 felly maent wedi'u hepgor.

Life in the UK 2025

Cymru

ISBN: 978-1-917536-08-0

Carnegie UK Trust
Andrew Carnegie House
Pittencrieff Street
Dunfermline
Fife, Scotland
KY12 8AW
T +44 (0)1383 721445
www.carnegieuktrust.org.uk

Registered Charity No: SC 012799 operating in the UK
Registered Charity No: 20142957 operating in Ireland
Incorporated by Royal Charter 1917

Ipsos

collective wellbeing Carnegie UK